Cognoscetis Scholas passim ac templa in ecclesia conver
aras conspurcatas, suggestus dejectos, instrumenta m
sica pedibus contrita esse: nec minus et sacra religios
monumenta effossa, mortuorum [illegible] ossa disturbata, dis
cta fuisse, cognoscetis. Adeò scil. nihil inviolabile o
ni hoc bello mansit: nihil sanctum extitit: undique oppid
pagi, arces, templa in cineres conflagrarunt, in rude
conciderunt: undique praedia, vineae, rura, in squalorem, in
solitudinem, alicubi in sylvas exerrarunt. Non possum
meae, credite, temperare linguae, quo minus tot, tamque gra
vibus belli damnis probè consideratis, in hanc commi
rationis dq ac tristitiae plenam exclamationem erum
O bellum, minimè bellum! O bellum, omnium malorum, quae in h
terrarum Orbe, aut universo coeli ambitu reperiri possun
pessimum! O malorum ilias! Sicut vero quicquid usquam
infelicitatis est, uno impetu cumuloque in bello, aquarum in
sus mare ruentium instar, concurrit: ita in pacis
adverso opera confluit: quicquid gratiarum est, quicquid et est
sideriorum. Non immite sane bellum, et blandiens pax nobis
hodie praestat: ut arva olim solitudine foedata pristinum m
cultum recipiant, novamque fertilitatem polliceantur: ut
liferi colles, tam dulce oculis spectaculum, laetum cordi
rem praebentes, revirescant, ac fructus ferant: ut prat
herbis ac floribus conspersa ad oscula rivulorum rursus
deant: ut armenta, et greges in pascuis denuò fe
dis tripudient: ut Mopsus, et Corydon in Phyllidis, ac
latzeā sub umbram thalassiones recinant. Quid multis
ut repurgata sint à latrociniis itinera, pax praestat
ut repurgata sint ab otiosis, et clamosis possessoribus
praedia, pax praestat: ut repurgata passim ab ingramen
superstitionum sint templa, pax quoque praestat. Pax foro ju
stitiam, pax commerciis florem, pax Musis otio
donat: pax vitam, fidem, famam terris suis restitu